

Zelená kniha o státních důchodech a jejich zvyšování odpovědi z RSČR

1) Považujete základní výměru důchodů za potřebnou složku starobních a dalších důchodů v Česku?

respondent 1: Ano

respondent 2: Nepovažuji za podstatné, ale nevádí. Drtivá většina sleduje celkovou sumu.

respondent 3: -

respondent 4: Ano, považuji, neboť občan by měl mít jistotu „minimálního základu“ a dále bych základní výměru především používal jako hlavní nástroj k valorizaci.

respondent 5: Ano, z něčeho se musí vycházet

respondent 6: Ano! Za 40 let práce organismus opotřebován

respondent 7: Ne

respondent 8: Ano, důstojné žití, které teď není.

respondent 9: Ano, potřebujeme živobytí, bydlení, zdravotnictví

2) Pokud ano, jakou hodnotu základní výměry ve vztahu k průměrné mzdě považujete za správnou?

respondent 1: Aby zajistil důstojné dožití za celoživotní práci!!

respondent 2: Pokud zůstane, vyhovuje 9% průměrné mzdy.

respondent 3: -

respondent 4: Myslím, že současný model – 9% průměrné měsíční mzdy je vyhovující.

respondent 5: Navrhuji 60% ze správně stanovené osobní mzdy, nikoliv z průměrné

respondent 6: 50% aby pokryl výživu, bydlení, zdraví

respondent 7: 90% průměrné mzdy

respondent 8: 60%

respondent 9: Nejméně 60%, přepočítá stále klesá

3) Bylo by žádoucí stanovit výši základní výměry ještě jinak než vztahem k průměrné mzdě?

respondent 1: Aby člověk mohl zajistit životní potřeby

respondent 2: Nepodstatné, viz. výše.

respondent 3: -

respondent 4: Domnívám se, že současný model je vyhovující a neměnil bych jej.

respondent 5: Navrhuji 60% ze správně stanovené osobní mzdy, nikoliv z průměrné

respondent 6: Podle zdrav. stavu a odpracovaných let

respondent 7: 90% průměrné mzdy

respondent 8: Ano, podle počtu dětí a osobu blízkou

respondent 9: K odpracovaným letům

.

4) Považujete za potřebné zachovat minimální hranici výměry?

respondent 1: -

respondent 2: Do budoucna ne. Pokud vyjde příliš nízká částka, pak nastoupí další možnosti.

respondent 3: -

respondent 4: Považuji ji za potřebné zanechat.

respondent 5: Pokud někdo nepracoval, ať nese důsledky a dostane soc. dávku = životní minimum a nebude žít na úkor poctivých pracujících.

respondent 6: Ne! Oddělit zaměstnance od spekulantů (př. pojišťováci, exekutoři apod.)

respondent 7: Ano

respondent 8: Ne, není to důstojné k životu

respondent 9: Ve větší míře

.

5) Pokud ano, považujete za vhodné zvednout minimální hranici procentní výměry starobního důchodu?

respondent 1: -

respondent 2: Viz. výše

respondent 3: -

respondent 4: Ne, v současné době minimální hranice procentní výměry důchodové dávky je 770Kč. Ačkoliv je tato výše procentní výměry malá, domnívám se, že její výrazné zvýšení by bylo pro řádně pracující lidi demotivující.

respondent 5: Napřed vyřešit, proč někdo spadl pod tou hranicí. Platí ještě přechodná doba, kdy důchody byly stanoveny na základě výdělku před 1990, t.zvb. „starodůchodci“. Špidlova vláda je chtěla při valorizaci „dotáhnout“ na nynější úroveň. Vláda spadla a dotáhnutí také, bohužel!

respondent 6: Ne. Respektovat

respondent 7: Ano – je velmi nízká

respondent 8: Ano, těm co mají odpracované roky

respondent 9: Ano, zvednout

6) Považujete stanovení první redukční hranice na úrovni 44 % průměrné celostátní mzdy za odůvodněné?

respondent 1: -

respondent 2: Nevím, kdo takto stanovil, ale považuji za správnější první redukční hranici na úrovni 60% průměrné mzdy, což odpovídá cca 15kKč. Hodnotu 44% považuji za velmi nízkou.

respondent 3: -

respondent 4: Ano, v případě, že chceme ponechat výrazný princip solidarity a především motivovat střední třídu, je současná výše první redukční hranice 11 709Kč dostačující.

respondent 5: Ne, je to nivelizace

respondent 6: Ano, odchodné, výsluhy, odměny, jsou nadprůměrné

respondent 7: Měla by být vyšší

respondent 8: Ano, pro důstojnost člověka

respondent 9: není

7) Považujete redukcí výdělků, přesahujících první redukční hranici na 26 %, pro účely výpočtu starobního důchodu odůvodněnou?

respondent 1: -

respondent 2: Redukce na 26% od cca 11kKč je příliš omezující, vyšla patrně z celkové koncepce a objemu finančních prostředků. Vhodnější je redukce od 60% (viz. výše) na 30%.

respondent 3: -

respondent 4: Viz výše – princip solidarity, neměnil bych je. Ten, kdo celý život řádně pracuje a především z jeho příjmu jsou odváděny srážky v průměrné výši (zaměstnanci), mají důchod dle mého soudu ve slušné výši. Nevidím důvod zavádět ještě vyšší princip solidarity, kdy především OSVČ od roku 1990, kdy mají soustavné výděleční činnosti, odvádí minimální odvody a jim přidávat na důchodech.

respondent 5: Ne, je to nivelizace

respondent 6: Ano, mimo „nefunkčenků“ rovnost

respondent 7: Ano – mají si z čeho našetřit.

respondent 8: Ano, těm co mají velké výdělky

respondent 9: Není

8) Charakterizujte takovou formu konstrukce procentní výměry důchodů, kterou považujete za nejlepší a pokuste se ji zdůvodnit.

respondent 1: -

respondent 2: První redukce nad 15kKč na hodnotu 30%, druhá redukce nad 50kKč na hodnotu 10% a nad 100 kKč na hodnotu 0 – 3%. Domnívám se, že by tento způsob byl příznivější pro střední příjmy.

Pozn: Podle mého názoru jsou platy v ČR na nízké úrovni v porovnání s životními náklady a od toho se odvíjejí i nízké důchody. Ovšem na druhé straně lze statisticky a chlubitě vykazovat malé procento chudých. Výdaje na důchody v ČR měřeno podílem na HDP jsou v poslední třetině evropských zemí a situaci by zlepšilo zvýšení o cca 3 procentní body, tj. na úroveň Polska.

respondent 3: -

respondent 4: Nic bych na současném modelu neměnil.

respondent 5: Navrhuji se dívat na „konstrukce“ jiných výdělků dotyčného.

respondent 6: Základ – dodržovat lidská práva, Zásluhovost - výjimečné vědecké a pracovní úspěchy

respondent 7: Procentní výměra je vhodná, aly měla by být 60%

respondent 8: 60% pro důstojný život

respondent 9: Nevím

9) Mají se základní výměra důchodu a procentní výměra důchodu zvyšovat nezávisle na sobě?

respondent 1: Ne – aby nebyl někdo poškozen

respondent 2: Je třeba, aby systém nebyl příliš komplikovaný a závisí na systému valorizace, kromě toho je už zavedena vazba výměry na průměrnou mzdu.

respondent 3: -

respondent 4: Má se především zvyšovat základní výměra, neboť pokud se zdraží chleba o korunu, zdraží se nejen chudákovi, ale i bohatému stejně.

respondent 5: Proč vůbec dva výměry?

respondent 6: Ne – podle celospolečenských možností

respondent 7: Nerozumím tomu

respondent 8: Ano, počet odpracovaných roků

respondent 9: Ano má, protože se vše stále zdražuje

10) Považujete za účelné kombinovat základní výměru důchodu a minimální výši procentní výměry důchodu a tím stanovit minimální výši důchodu? V jaké proporci a výši?

respondent 1: -

respondent 2: Otázka stanovení minimální hodnoty důchodu souvisí kromě historie příjmů se způsobem výpočtu důchodů a v krajních případech s životními náklady a tedy s hranicí chudoby. Stanovení konkrétní hodnoty je problematické.

respondent 3: -

respondent 4: Důchod se má stanovit na základě výdělků dotyčného.

respondent 5: nevím

respondent 6: Ne – rovnost důchodců respektovat.

respondent 7: -

respondent 8: Ano, neodpracované roky nejnižší důchod

respondent 9: Velice složitá otázka

11) Jakou roli mají valorizace plnit?

respondent 1: Pro důstojný život seniorů

respondent 2: Valorizace musí zajistit, aby důchodcům pokryla zvýšené životní náklady a dále zabránit propadu ve společnosti, která se dále rozvíjí. Je třeba si také uvědomit, že statistický růst průměrných důchodů neodpovídá růstu příjmů důchodců, kteří již starobní důchod pobírají.

respondent 3: Hlavně tu funkci, kdy budou senioři držet krok s růstem cen všeobecně, ale hlavně cen POTRAVIN. Také ceny oblečení, aby senioři mohli nakupovat oděvy v kamenných obchodech a nemuseli chodit k Vietnamcům. Aby si třeba senior mohl dovolit cestovat, nejen do zahraničí, ale také po celé ČR. Aby prostě život seniora probíhal stejně důstojně, jako u ostatních občanů ČR. Je pod důstojnost člověka, aby neustále počítal na co má a co si musí odříct. A nemyslím tím život na vysoké noze. My starší jsme nikdy takový život neměli a nepotřebujeme ho ani dnes. Žít důstojně to bychom si přáli!

respondent 4: Především pokrytí nákladů při inflaci.

respondent 5: „Dotáhnout“ konečně tzv. „starodůchodci“ (viz bod 5 a můj příspěvek, který jste otiskli v DS č. 8/2014, str. 30)

respondent 6: Udržovat zdrav. Stav, odstraňovat vliv inflace

respondent 7: Nedostávat důchodce do chudoby

respondent 8: Důstojné žití, které teď nejsou

respondent 9: Dorovnat vše o co se všechno zdražilo

12) Jaký způsob valorizace procentní výměry považujete za správný - podle vývoje mezd, podle vývoje spotřebitelských cen, kombinací obou, jiný způsob?

respondent 1: Kombinací obou – hlavně spravedlivější než valorizace teď

respondent 2: Považuji za správné reagovat na růst indexu spotřebitelských cen domácnosti důchodců i na růst mezd. Kromě toho je třeba si uvědomit, že valorizace je uplatňována až do roku následujícího.

Pozn.: Nedokonalost valorizace lze dokumentovat na následujícím příkladu. V létě 2011 byla na základě meziroční inflace stanovena valorizace na 1,6%, inflace na konci roku byla zjištěna 1,9%, ale meziroční růst indexu spotř. cen domácnosti důchodců byl zjištěn 3%. Valorizace k 1. 1. 2012 byla 1,6% a tedy nemohla vyrovnat 3% růst životních nákladů a to ještě s ročním posunem.

respondent 3: Já bych preferovala valorizaci dle obou způsobů. Dnes člověk ani nestačí vnímat doslova smršť navyšování platů v různých pracovních odvětvích. Je mně šíleně líto toho, že o přidávání na platech se tolik mluví např. v televizi, ale diskuze o seniorech a jejich důchodech se jaksí nevedou. Mlčte a čekejte, co vám usypeme. Vývoj mezd zkrátka je prudký směrem vzhůru, bez naší účasti. Rovněž zdražování potravin a jiných důležitých věcí pro

život letí jaksi mimo. Ale zvyšuje se!!! Co my s tím? Přemýšlet, co si pořídím a co vůbec ne. Proto si myslím, že při valorizaci důchodů je nutné sledovat obojí vývoj cen.

respondent 4: Především podle vývoje spotřebitelských cen, náklady na jídlo, bydlení, léky apod. jsou hlavními výdaji seniorů.

respondent 5: Kombinace obou a zase body k otázkám 5 a 11

respondent 6: Kombinace obou neboť jsou objektivní

respondent 7: Důchody by se měly valorizovat stejným % jako mzdy

respondent 8: Podle vývoje mezd, spotřebitelských cen a také zdravotního stavu

respondent 9: Zlepšení životní úrovně. Neodpovídá zvýšení cen.

13) Mají být pro účely valorizací relevantní i současné příjmové poměry poživatelů důchodu, např. jejich ohrožení chudobou?

respondent 1: Ano. Mnohé jsou pod hranicí chudoby a diskriminující

respondent 2: Ano. Považuji za samozřejmé, že by důchodci po třeba 40 a více letech práce neměli propadat do chudoby.

respondent 3: Je špatné, pokud je důchod pro seniora tak nízký, že je prostě život ohrožující. Víím, že každému podle jeho zásluh, ale je třeba vyplácet takový důchod, aby starý člověk nevisel rodině na krku a byl na ní závislý. NEZÁVISLOST to je pro nás důležité. Nikdo nám nenařizoval celý život, co máme dělat, jak utrácet svůj plat a najednou – jsem závislá. To je hrůza !!!!! Samozřejmě se nezastávám lidí, kteří se celý život práci vyhýbali. Zastávám se lidí, kteří jakkoli poctivě pracovali i když za menší peníz, než ostatní. Ale chleba je pro ně stejně drahý, jako pro ostatní. Druhá možnost je – zlevnit chleba? Je to blbost. Nejnižší důchod má stačit na potraviny a životně důležité věci jako je bydlení atd. Proč je nutné toto řešit různými příspěvky a příplatky. Proč to nelze zakomponovat do výplaty důchodu? Nikdo nemohl z nás, co nyní pobíráme důchod vědět, jak to bude drahé, až opravdu do důchodu přijdeme. Takže bych předpokládala, že by se důchod měl stát i dnes, ve dražší době, takovým, aby člověku stačil.

respondent 4: Domnívám se, že v současné době je velmi dobře propracovaný systém dávek v hmotné nouzi a životního minima. Tzn. Důchod seniora, který nedosahuje určité výše, má případně nárok na pobírání dávek v hmotné nouzi.

respondent 5: Pokud se valorizuje procentuálně, se sociální nůžky rozevírají čím dál víc, což vede k chudobě

respondent 6: Ano – udržet dosavadní normy!

respondent 7: Ano, bohužel mnoho lidí žije v chudobě

respondent 8: ANO, 60% platu

respondent 9: ANO, žijeme na hranici chudoby. Nemám ani 10 000 důchodu za celý život práce

14) Má být pro účely stanovení celkových nároků valorizace relevantní vztah mezi výší důchodů a výší příjmů ekonomicky aktivní populace (tzv. náhradový poměr) nebo jiný stabilně definovaný parametr?

respondent 1: Ne. Zodpovědný je stát jak a v čem musí náš důchodce žít..

respondent 2: Ano. Je ovšem třeba uvádět, zda pracujeme s průměrnými hodnotami (platy, důchody), nebo s mediánem pro případné porovnání.

respondent 3: No, myslím si, že ano. Vždy to tak bylo, že současný pracující doplácí na důchodce, myslím jejich důchod. Ono to asi ani jinak nelze. S tím souvisí ale otázka populační. Proč se nerodí více dětí? Hrůza je, poslouchat s novým školním rokem, co stojí rodiče jedno dítě!!!! Proč by měli mít např. 3 děti? Je to hrozných nárazových výdajů! Vezměte k tomu kroužky, hory, školy v přírodě. Je cena těchto produktů opravdu stanovena dle rodičovských platů? Jak, kde. Dokud rodiče budou moci svým dětem dopřát tyto aktivity, bude zcela určitě dětí v rodinách více. Je to velice složité, ale myslím, že by se mělo řešit, postupně, třeba i dlouhodobě. Vezměte, jak se stát stará o matky a jejich děti. Všichni to známe!!!! Kam s dítětem? Stává se to často. Školky nesou, komu dítě svěřit? Nejlépe babičkám a dědečkům a ty mizerně platíme. Všichni se snaží, ale stát jaksi nechápe, že to je jen to nejnutnější pro klid v rodině. Prožiju si to jednou, když jsem statečná dvakrát, ale vícekrát ani omylem!!!

respondent 4: Spíše bych valorizaci důchodu spojil ještě s výší – růstem HDP.

respondent 5: Ano, když někdo má kvalifikaci a měl zásluhy (i před 1989 a z určitých důvodů neuznaných) má mít podle toho i penzi.

respondent 6: Ano, aby se nezhoršovala populace

respondent 7: Ano

respondent 8: Péče o děti a osobu blízkou

respondent 9: Vaším otázkám nemůžeme rozumět

15) Mají být valorizace pevně stanoveným zákonným postupem, nebo má mít vláda možnost jejich podobu výrazněji ovlivňovat?

respondent 1: Mají být pevně stanoveny zákonem

respondent 2: Vláda má mít možnost ovlivňovat výši valorizace, zejména směrem nahoru, např. u starodůchodců.

respondent 3: Rozhodně, jako mají pracující kariérní postup, který je vázaný na zvyšování platů, bylo by dobré řešení zakotvit valorizace – rozumné- do zákona. Ne, jak jsme toho byli svědky, že se prostě všechno škrtne zcela nedávno. Nějaký malý postup ve výši důchodů je

třeba. Pokud se tedy zdražuje. A to asi nelze zastavit. Ale mít na to nárok!!!! Ne, když si pan Kalousek vzpomene, tak těm nejpotřebnějším dáme „zaracha“!

respondent 4: Tyto pravidla mají být pevně stanovena, aby nemohlo docházet k populistickým krokům vlády.

respondent 5: Radši zákon, vlády to mění (viz. Nečasova)

respondent 6: Valorizovat povinně stanoveným zákonem

respondent 7: Má mít možnost výrazněji ovlivňovat, ale moc to nečiní

respondent 8: Není to správné

respondent 9: Vláda má možnost důchody ovlivnit nahoru

16) Jaká podoba valorizace by podle Vás byla spravedlivá/nejllepší?

respondent 1: Plošná pro všechny starobní důchody. Nějaká ta zásluhovost už byl zohledněna výpočtem důchodu.

respondent 2: Za spravedlivější považuji valorizaci odvodit od indexu spotř. cen domácností důchodců (nikoliv od obecné inflace, tedy od úplného indexu spotřebitelských cen) a od růstu průměrných mezd. Valorizace by se měla skládat ze dvou složek – predikce růstu životních nákladů důchodců pro nadcházející rok + dorovnání za minulý rok. Tím by byly kompenzovány (alespoň částečně) zvýšené náklady v průběhu roku.

respondent 3: Dle mého mínění valorizaci uzákonit a dle ekonomického hospodaření státu v rozumné míře podporovat. S ohledem na růst platů pracujících, dle růstu zdražování základních potřeb člověka, s ohledem na státní vydání apod.

respondent 4: Valorizace základní výměry

respondent 5: O pevnou částku, zásluha už je v základu, viz i bod. 13.

respondent 6: Jak doporučuje RS ČR.

respondent 7: Podle toho jak se zvyšují mzdy – stejným %

respondent 8: 60% platu a počet dětí

respondent 9: Za poctivou práci poctivý důchod jako mají Němci a ne žebračenku

17) Volné komentáře

respondent 1: Zásluhy končí odchodem do důchodu. Proto plošná valorizace pro všechny, jinak je to nespravedlivé.

respondent 2: Bohužel mediální působení často přispívá neúplnými informacemi k bariéře mezi seniorskou generací a většinovou společností. Např. nebyla snaha vysvětlit „zlom“ na důchodovém účtu v roce 2008/2009, kdy se z přebytku stal deficit. Spojovat růst státního

dluhu s důchodovým systémem rovněž není korektní, protože státní dluh rostl i v době, kdy byl důchodový účet v přebytku. Atd.

respondent 3: Já osobně jsem šla do důchodu v roce 2013. Šla jsem s platem 21.000,- Kč. Vím, že důchod se počítal, dle nějakých pravidel a koeficientů. Byla jsem však tvrdě zklamána, když mně byl vyměřen důchod 7.890,- Kč. Za ty léta jsem se vypracovala na 11.600,- Kč. Nevím, zda by mně někdo záviděl? I když vím, že jsou senioři ještě s daleko nižšími důchody, než jsem já. Zajímavé je, že zpočátku jsem měla důchod vyšší, jak průměr, dnes jsem na průměrném a neví, jaká mně čeká budoucnost? Myslím, že úcta k seniorům by se mohla, pokud se vůbec projevuje ve státě nějaká, projevit i tím, že někdo řekne, děkujeme Vám, že jste celoživotně podporovali své starší kolegy a nyní si přilepšete i vy. Myslím, že senioři jsou vyděděná skupina lidí, která když makala, patřila mezi nás, ale teď se pohybuje na okraji společnosti a moc nikoho nezajímáme. Vždyť oni se nějak protlučou! Proč se má starý člověk protloukat, proč nemůže žít plnohodnotně, jako když pracoval? Co se stalo s touto společností, která se řítí kupředu a my jsme ta pověstná koule u jejich nohou? Vždy si říkám, že mám hodné syny, kteří jsou vždy v záloze? Nemůže tu zálohu vytvořit společnost, ve které žijeme? Není řeč o penězích, ale o přístupu k nám, o tom, jak se s námi jedná, o tom, kolik dobrých slov slyšíme kolem sebe? Proč řidič autobusu na Kladně, kdy bydlím, cedí skrze zuby „na tebe sme čekali“ a jsou určena starší paní na vozíku, která žádá řidiče o spuštění plošiny, aby mohla vjet do autobusu? To je jeden příklad a všichni jich známe víc a víc. Není úcta ke stáří, je něco špatného ve společnosti.

respondent 4: Domnívám se, že současný systém důchodových dávek je dobře propracovaný. Navrhoval bych tam určité změny, např.:

- Výše (příp. délka pobírání) pozůstalostních důchodů v souvislosti s délkou manželství (např. když jsou manželé dva roky před úmrtím, výše nebo délka důchodu by byla nižší, než když jsou manželé celý život)
- Výrazně zvýšit odvody u OSVČ, neboť přínos do sociálního pojištění je minimální
- Znovu přehodnotit nutnost zvýšení minimální potřebné hranice doby pojištění pro nárok na starobní důchod. Poslední dobou bohužel není vůbec ojedinělé, že důchod klientům není přiznán z důvodu nesplnění této podmínky a tito lidé čerpají dávky v hmotné nouzi a dochází tak pouze k přelévání financí do dávek v hmotné nouzi.

respondent 5: Můj již citovaný článek/příspěvek platí ještě v plné míře

respondent 6: Potomci důchodců by se měli podílet na zabezpečení rodičů ve stáří

respondent 7: Alespoň trochu přiblížit důchody Čechů důchodcům v Rakousku, Německu, Švýcarsku atd.

respondent 8: Musela jsem odejít 1992 do předčasného důchodu. Jsem ošizena, protože jsem se učila rok a dva roky před plnoletostí jsem pracovala. To se počítá od roku 1996.

respondent 9: Vaše otázky jsou velmi složité, nevím proč. Tato problematika měla být řešena už dávno ne až teď, když má republika takové starosti s běženci. Na naše důchody jistě

nebude mít peníze, budeme rádi, že žijeme, i když chudě. Polovina nás důchodců nemá ani takový důchod, jaký uvádíte jako průměrný.

Mám na vás osobní prosbu. Mám odpracováno 45 let v dopravě jako řidička. V roce 1992 jsem nastoupila důchod a ještě jsem 8 let přesluhovala do roku 2000. Po všech valorizacích mám nyní 9.500,- Kč důchodu. Informovala jsem se v Křížové ulici na stát. zabezpečení jak to, že mám tak malý důchod. Bylo mi řečeno, že jsem vedena jako technický pracovník. Mohl by mi někdo zodpovědět, jak je to možné? Mám dojem, že je to špatný tarif, do kterého jsem zařazena a že jsem ošizena. Co s tím mám dělat? Pomůžete mi? Váš důchod je nedůstojný vašim penězům.